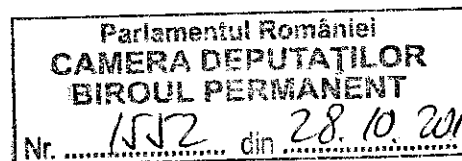


**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**



NOTĂ

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor din
anexa nr.3.30 la Legea nr.45/2009 privind organizarea și
funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură
„Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare
din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare**

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 541 din 12 iulie 2016, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. din 834 din 21 octombrie 2016, Curtea Constituțională, a constatat că prevederile din Anexa nr.3.30 la Legea nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, sunt constituționale în măsura în care suprafețele de teren cuprinse în această anexă nu se suprapun cu cele asupra cărora a fost reconstituit dreptul de proprietate prin Hotărârea nr.825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, confirmată prin Decizia civilă nr.153/R/2010, irevocabilă, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud—Secția civilă, în Dosarul nr.3.980/190/2009.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 541/2016.

Secretar General

Cristian Adrian PANCIU

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 541

din 12 iulie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor din anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor din anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, excepție ridicată, direct, de Avocatul Poporului, care formează obiectul Dosarului nr. 1.235D/2015 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 2 iunie 2016, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu, și în prezența reprezentantului instituției Avocatul Poporului, Ecaterina Mirea, șef serviciu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 16 iunie 2016, și ulterior, pentru datele de 28 iunie 2016 și 7 iulie 2016. La 7 iulie 2016, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului de judecată, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 12 iulie 2016, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Adresa nr. 9.579 din 17 iulie 2015, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 4.339 din 21 iulie 2015, Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor anexei nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare. Excepția a fost ridicată, direct, de Avocatul Poporului.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține, în esență, că prevederile anexei nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, cu modificările și completările ulterioare, contravin normelor constituționale și internaționale privind dreptul de proprietate privată, în măsura în care suprafețele cuprinse în lege se suprapun cu suprafața de 37,7545 ha, asupra căreia a fost reconstituit dreptul de proprietate al foștilor proprietari, prin Hotărârea nr. 825/9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, confirmată prin Decizia civilă nr. 153/R/2010, irevocabilă, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.980/190/2009. Consideră că măsura legislativă produce o ingerință în dreptul de proprietate privată, fără să existe o cauză de utilitate publică, în condițiile în care anterior intrării în vigoare a legii, instanțele judecătorești s-au pronunțat irevocabil, în sensul recunoașterii dreptului de proprietate al foștilor proprietari. Avocatul Poporului precizează că anexa criticată a fost introdusă în Legea nr. 45/2009 prin art. I pct. 41 din Legea nr. 72/2011. Astfel, sunt identificate suprafețele minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița (SCDP), județul Bistrița-Năsăud, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului genetic. Or, printre suprafețele prevăzute de Legea nr. 45/2009, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 72/2011, se regăsesc terenuri asupra cărora a fost reconstituit dreptul de proprietate privată, prin Hotărârea nr. 825/9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, confirmată prin Decizia civilă nr. 153/R/2010 pronunțată în Dosarul nr. 3.980/190/2009 de Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă. Reținând că o parte dintre terenurile prevăzute în anexa nr. 3.30 se afla în proprietate privată la data adoptării Legii nr. 72/2011, Avocatul Poporului susține că din totalul de 116 ha teren prevăzut în Hotărârea nr. 825/2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud: 81,3992 ha sunt menționate în anexa 8.11 a Legii nr. 45/2009, iar diferența de 37,7545 se află în anexa nr. 3.30 a Legii nr. 45/2009 — ca terenuri indispensabile activității academice, în timp ce o suprafață de 3,1537 ha se regăsește în ambele anexe. Susține, de asemenea, că suprapunerea terenurilor ce formează suprafața de 37,7545 ha, astfel cum sunt individualizate în anexa nr. 3.30 a Legii nr. 45/2009, cu terenurile solicitate de foștii proprietari rezultă și din următoarele înscrisuri,

anexate sesizării: 1) Tabelul-nominal cu persoanele și suprafețele validate pe anexa nr. 29, Hotărârea nr. 825/2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud; 2) Extrasul din Planul de Situație a terenurilor administrate de SCDP-Bistrița, cuprinse în anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, cu suprapunerea hărții de carte funciară veche, vizat de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Bistrița-Năsăud; 3) Adresa nr. 42.721/2 iunie 2015 a Primăriei municipiului Bistrița.

5. În susținerea criticilor de neconstituționalitate, autorul invocă dispozițiile art. 31 alin. (2) teza I din Legea nr. 45/2009 care consacră caracterul de bun aparținând domeniului public al terenurilor care nu sunt retrocedate potrivit legii și subliniază că, în temeiul acestui text de lege, suprafețele retrocedate, potrivit legilor reparatorii, nu pot fi considerate bunuri aparținând domeniului public al statului, indispensabile cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic. Or, prin prevederile legale criticate, terenurile asupra cărora s-a reconstituit dreptul de proprietate privată al foștilor proprietari trec, din nou, în proprietatea publică a statului, fără a fi respectate normele constituționale și internaționale în materia protecției dreptului de proprietate privată și exproprierii. Invocă în acest sens, aspecte din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Hotărârea din 21 decembrie 2006, pronunțată în Cauza *Pop împotriva României*, prin care Curtea Europeană a statuat că decizia administrativă din 29 aprilie 1992 a comisiei județene reprezintă o creanță împotriva statului român ce ar putea fi considerată suficient de bine stabilită pentru a fi considerată drept „*valoare patrimonială*” și să necesite protecția articolului 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

6. Pe cale de consecință, Avocatul Poporului consideră că persoanele menționate în anexa nr. 29, Hotărârea nr. 825/2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud al căror drept de proprietate a fost confirmat prin hotărâri judecătorești irevocabile, beneficiază de ocrotirea proprietății, în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

7. De asemenea, Avocatul Poporului susține că, într-o cauză similară, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a anexei 2.5 la Legea nr. 45/2009, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 682 din 19 noiembrie 2014.

8. În plus, prin notele scrise înregistrate la Curtea Constituțională sub nr. 5.527 din 13 iunie 2016, Avocatul Poporului reiterează solicitarea de admitere a excepției de neconstituționalitate a prevederilor anexei nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, susținând, în esență, că, prin adoptarea Legii nr. 64/2016 pentru modificarea anexelor nr. 3.30, 8 și 8.11 la Legea nr. 45/2009 „s-au adus niște modificări unora dintre anexele Legii nr. 45/2009, care în opinia noastră și potrivit susținerilor reprezentanților instituției Primarului Municipiului Bistrița și a Comisiei municipale pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița nu au condus la soluționarea situației de fapt și de drept, care a stat la baza ridicării excepției de neconstituționalitate”. Astfel, din analiza comparativă a anexei 3.30 la Legea nr. 45/2009 cu anexa nr. 1 la Legea nr. 64/2016 (care înlocuiește anexa nr. 3.30), din examinarea anexei nr. 3 la Legea nr. 64/2016 (care înlocuiește anexa nr. 8.11 la Legea nr. 45/2009), precum și a calculelor

suprafețelor de teren pentru care a fost reconstituit dreptul de proprietate privată, Avocatul Poporului susține că „totalul municipiului Bistrița, categoria de folosință agricol este de 78,2120 ha. Această suprafață reprezintă doar o parte din totalul de 116 ha teren agricol validat prin Hotărârea nr. 825/2007 a Comisiei județene de fond funciar Bistrița. Prin urmare, conform calculelor efectuate, reiese faptul că mai trebuie predată Comisiei municipale pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița, suprafața de 37,7880 ha”. Avocatul Poporului anexează notelor scrise copia petiției înregistrată la Avocatul Poporului cu nr. 9.234 din 11 mai 2016, formulată de Primarul municipiului Bistrița și Comisia municipală pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița, potrivit căreia „Legea nr. 64/2016 nu a adus modificări față de aspectele care au stat la baza formulării petiției înaintată instituției Avocatul Poporului cu nr. 17.801 din 5 martie 2015” și „întrucât în anexa nr. 3 la Legea nr. 64/2016 (anexa nr. 8.11 la Legea nr. 45/2009) este înscrisă doar o suprafață de 78,2120 ha teren agricol, până la totalul suprafeței de 116 ha teren agricol validat pe anexa nr. 29 Bistrița este necesar ca în temeiul art. 6 alin. (5), coroborat cu prevederile art. 9 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, să mai fie predată Comisiei Municipale Bistrița, pe lângă suprafața de 78,2120 ha teren agricol o suprafață de 37,7880 ha teren agricol, care este înscrisă în anexa nr. 1 la Legea nr. 64/2016 (anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009)”.

9. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, numai în măsura în care suprafața de teren din anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 nu se suprapune cu cea asupra căreia a fost reconstituit dreptul de proprietate în favoarea foștilor proprietari, prin hotărâre judecătorească irevocabilă. Reține că, în sesizarea formulată, nu sunt prezentate suficiente elemente din care să rezulte cu certitudine situația juridică a terenului în cauză, și anume cine este titularul legitim al dreptului de proprietate asupra terenului în suprafața de 37,7545 ha, care figurează în anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, fiind astfel în imposibilitatea de a se pronunța în concreto cu privire la identitatea dintre terenul cu privire la care s-au obținut hotărâri judecătorești irevocabile și terenul inclus în anexa la lege. Însă, în ipoteza în care se poate stabili fără echivoc suprapunerea reclamată, Guvernul consideră că devin incidente considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 682 din 19 noiembrie 2014.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorului excepției, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, prevederile legale criticate,

raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile anexei nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 30 martie 2009, cu modificările și completările ulterioare. Curtea reține că anexa nr. 3.30 din Legea nr. 45/2009, intitulată *„Datele de identificare a suprafețelor minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic”* a fost modificată prin articolul unic din Legea nr. 64/2016 pentru modificarea anexelor nr. 3.30, 8 și 8.11 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 292 din 18 aprilie 2016. Astfel, anexa nr. 3.30 din Legea nr. 45/2009 a fost modificată și înlocuită cu anexa nr. 1, care face parte integrantă din Legea nr. 64/2016, și cuprinde *„Datele de identificare a suprafețelor minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic”*.

14. Autorul excepției susține că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, precum și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, referitoare la protecția proprietății.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor din anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, Curtea constată că aceasta este întemeiată, urmând să o admită pentru considerentele expuse în cele ce urmează.

16. Astfel, Curtea reține că normele prevăzute în anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, care, potrivit art. 57 din Legea nr. 45/2009, face parte integrantă din aceasta, cuprind datele de identificare a suprafețelor minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și multiplicării materialului biologic, sub următoarele aspecte: locul unde este situat terenul și caracteristicile tehnice ale terenului (tarlăua, parcela, categoria de folosință, suprafața-ha).

17. Din examinarea actului de sesizare a Curții Constituționale și a celorlalte acte aflate la dosarul cauzei, Curtea urmează să rețină următoarele aspecte referitoare la situația de fapt care a generat invocarea excepției de

neconstituționalitate, cu relevanță asupra soluționării acesteia. Astfel, prin art. 12 din Hotărârea nr. 825 din 9 noiembrie 2007, Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița-Năsăud a validat „reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea persoanelor fizice pentru suprafața de 116 ha, înscrisă în anexa nr. 29 Bistrița, cu 59 de poziții”.

18. Potrivit art. 50 din Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 732 din 11 august 2005, *„în anexa nr. 29 se înscriu persoanele fizice cărora li s-a reconstituit dreptul de proprietate la instituturile și stațiunile de cercetare și producție agricolă, precum și la regiile autonome cu profil agricol sau la societățile naționale cu profil agricol și cărora li se restituie suprafețele de teren agricol, potrivit art. 10 din Legea nr. 1/2000, cu modificările și completările ulterioare”*.

19. Împotriva Hotărârii nr. 825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița-Năsăud a fost formulată plângere, înregistrată la Judecătoria Bistrița, de către Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița (SCDP Bistrița). Hotărârea nr. 825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița-Năsăud a fost menținută ca legală și temeinică prin Sentința civilă nr. 7.275/2009 pronunțată de Judecătoria Bistrița, în Dosarul nr. 3.980/190/2009, irevocabilă, potrivit Deciziei civile nr. 153/R/2010, pronunțate de către Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă.

20. Sub aspectul evoluției legislative în domeniu, Curtea reține că, prin Legea nr. 45/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 30 martie 2009, cu modificările și completările ulterioare, în anexa nr. 3, la nr. crt. 22 se menționează *„Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița cu o suprafață de 151,3507 ha, indispensabilă activității de cercetare-dezvoltare-inovare. Datele de identificare ale suprafeței de 151,3507 ha au fost stabilite ulterior, prin anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, astfel cum a fost introdusă prin art. 1 pct. 41 din Legea nr. 72/2011, pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 și 399 bis din 7 iunie 2011.*

21. De asemenea, prin Legea nr. 72/2011 a fost introdusă în Legea nr. 45/2009 anexa nr. 8.11 referitoare la suprafețele de teren din domeniul public al statului, aflate în exploatarea Stațiunii de Cercetare și Producție Pomicolă Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, care rămân în administrarea Agenției Domeniilor Statului și în care se prevede ca total pentru orașul Bistrița, categoria de folosință agricol, suprafața de 81,3992 ha. Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 64/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 292 din 18 aprilie 2016, anexa nr. 8.11 la Legea nr. 45/2009 a fost înlocuită cu anexa nr. 3 la Legea nr. 64/2016, având următorul titlu: *„Suprafețele de teren din domeniul public al statului, aflate în*

exploatarea Stațiunii de Cercetare și Producție Pomicolă Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, care trec în domeniul privat al statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, la dispoziția comisiilor locale de fond funciar”.

22. Curtea observă că situația juridică a suprafeței de teren cu privire la care a fost validată reconstituirea dreptului de proprietate privată prin Hotărârea nr. 825/2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, menținută prin hotărâre judecătorească irevocabilă, a fost în atenția legiuitorului, astfel cum rezultă din Expunerea de motive la Legea nr. 64/2016, unde se reține că, prin acest act normativ se urmărește efectuarea unei „îndreptări a erorilor din cele două anexe ale legii (Legea nr. 45/2009), precum și soluționarea situației anormale și imorale față de foștii proprietari și moștenitorii acestora, armonizându-se actul normativ cu Constituția României și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care consacră dreptul de proprietate ca drept fundamental al cetățenilor, cu precizarea că prin actul normativ care se solicită a fi modificat s-a adus o gravă atingere procesului de restituire a proprietății și a legilor proprietății până la finalizarea procesului de retrocedare a proprietăților preluate abuziv, situație în care se regăsesc și cetățenii înscrși în anexele validate. [...]

23. Astfel, în anexa nr. 3 la Legea nr. 45/2009, care cuprinde stațiunile de cercetare-dezvoltare care se reorganizează ca instituții de drept public, cu personalitate juridică, în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, la poziția 20 este înscrisă și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Bistrița cu suprafața de teren de 151,3507 ha. Rezultă astfel că, raportat la documentele întocmite de aceasta și transmise ministerului de resort anterior adoptării legii, pe raza localității Bistrița suprafața de teren agricol care se va pune la dispoziția Comisiei municipale pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița este de 81,3992 ha față de 116 ha validată prin Hotărârea nr. 825/2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, menținută prin Sentința civilă nr. 7-275/2009, definitivă și irevocabilă, pronunțată de Judecătoria Bistrița în Dosarul nr. 3.980/190/2009”.

24. De asemenea, în Expunerea de motive la Legea nr. 64/2016 se menționează că „din verificarea celor două anexe (anexa nr. 3.30 și anexa nr. 8.11) rezultă, pe de o parte, că suprafața necesară (116 ha), pentru soluționarea cererilor persoanelor îndreptățite este mai mare decât cea înscrisă în anexa nr. 8.11 (81,3992 ha), iar pe de altă parte, că în cele două anexe nr. 8.11, respectiv nr. 3.30, există erori și neconcordanțe. În sensul că aceleași suprafețe de teren se regăsesc și în anexa nr. 8.11 și în anexa nr. 3.30, deficiențe care trebuie îndreptate prin lege (exemplu în acest sens: suprafața de 3.997 mp identificată în tarlaua 26/9 parcela 13 se regăsește și în anexa nr. 8.11 și în anexa nr. 3.30; suprafața de 10.307 mp identificată în tarlaua 26/9 parcela 8; suprafața de 7.444 mp identificată în tarlaua 26/9 parcela 1; suprafața de 8.547 mp identificată în tarlaua 26/9 parcela 7 etc.”.

25. În acest context, Curtea observă că anexa nr. 1 la Legea nr. 64/2016 care înlocuiește anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, consacră ca total teren „agricol+neagricol” pentru municipiul Bistrița, suprafața de 109,4155 ha pentru municipiul Bistrița, adică aceeași suprafață prevăzută și de anexa nr. 3.30 la Legea

nr. 45/2009 ca total teren „agricol + neagricol” pentru orașul Bistrița. Curtea mai observă că, potrivit anexei nr. 3 la Legea nr. 64/2016 (care înlocuiește anexa nr. 8.11 la Legea nr. 45/2009), suprafața de teren din domeniul public al statului, aflată în exploatarea Stațiunii de Cercetare și Producție Pomicolă Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, care trece în domeniul privat al statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, la dispoziția comisiilor locale de fond funciar este de 78,2120 ha teren agricol situat în municipiul Bistrița.

26. Sub acest aspect, Curtea reține că domeniul de incidență al normelor de lege criticate este astfel determinat, încât acestea au un caracter preponderent individual, fiind concepute nu pentru a fi aplicate unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, de plano, în cazuri individuale, necesar a fi stabilite fără echivoc, de autoritățile publice competente.

27. În aceste condiții, Curtea reține că, în măsura în care suprafețele de teren, pentru care a fost reconstituit dreptul de proprietate privată prin Hotărârea nr. 825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, confirmată prin Decizia civilă nr. 153/R/2010, irevocabilă, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.980/190/2009, hotărâre judecătorească ce beneficiază de autoritatea de lucru judecat cu privire la chestiunea tranșată, coincid ca întindere și amplasament cu suprafețe de teren prevăzute în anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009, aflate în domeniul public al statului, eventualele mențiuni din anexa nr. 3.30 din Legea nr. 45/2009 referitoare la caracterul de bun din domeniul public al statului în privința unor suprafețe din totalul de 116 ha, ulterioare în timp hotărârii prin care a fost reconstituit dreptul de proprietate privată, încalcă prevederile art. 44 din Constituție privitoare la ocrotirea și garantarea dreptului de proprietate privată și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

28. Într-o asemenea ipoteză, Curtea constată că prevederile legale criticate sunt contrare dreptului persoanelor fizice care au în proprietate bunurile imobile, întrucât acestea trec, potrivit legii, în proprietatea publică a statului. De altfel, art. 31 alin. (2) din Legea nr. 45/2009 stabilește că „Suprafețele de teren cu destinație agricolă prevăzute în anexele la prezenta lege sunt bunuri aparținând domeniului public al statului, indispensabile cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic, cu excepția terenurilor retrocedate potrivit legii, iar construcțiile deținute de unitățile de cercetare-dezvoltare sunt bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului și bunuri proprii, după caz, și se dau în administrarea instituțiilor și unităților de cercetare-dezvoltare de drept public care le dețin în prezent și care au ca obiect de activitate cercetarea-dezvoltarea în agricultură, pe toată durata existenței unităților, cu condiția păstrării obiectului de activitate”.

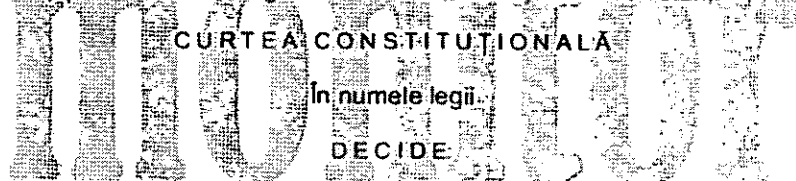
29. A considera, printr-o dispoziție a legii, că un imobil pentru care instanța judecătorească a confirmat reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea unor persoane fizice face obiectul dreptului de proprietate publică al statului, fără respectarea exigențelor constituționale privind exproprierea și fără nicio distincție în ceea ce privește titularul dreptului de proprietate asupra acestor bunuri, ar echivala cu recurgerea la un mod de

transformare a proprietății persoanelor fizice în proprietate publică, ceea ce Constituția nu permite.

30. Curtea Constituțională reține, totodată, că, în conformitate cu regimul constituțional al dreptului de proprietate privată, *„sunt interzise naționalizarea sau orice alte măsuri de trecere silită în proprietate publică a unor bunuri pe baza apartenenței sociale, etnice, religioase, politice sau de altă natură discriminatorie a titularilor”*. Trecerea silită în proprietatea statului a unor bunuri proprietate privată se poate realiza prin expropriere, în condițiile prevăzute la art. 44 alin. (3) și (5) din Constituție, sau prin confiscare, în cazul bunurilor destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții, în condițiile prevăzute la alin. (9) al aceluiași articol. Aceste dispoziții constituționale constituie garanții ale dreptului de proprietate privată, care nu pot fi eludate. În același sens sunt și dispozițiile tratatelor și documentelor internaționale pe care statul român și le-a asumat și a căror respectare este obligatorie, conform dispozițiilor art. 11 și 20 din Constituție, spre exemplu: art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care, după ce proclamă că *„Orice persoană are dreptul la proprietate atât singură, cât și în asociație cu alții”*, prevede că *„Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa”*. De asemenea, Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat de România prin Legea nr. 30/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 31 mai 1994, prevede la art. 1 par. 1 că *„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional”*.

31. Totodată, Curtea, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, subliniază că garantarea dreptului de proprietate privată implică și asigurarea premiselor exercitării sale efective, nu doar simpla recunoaștere iluzorie.

34. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,



Admite excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că prevederile din anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, sunt constituționale în măsura în care suprafețele de teren cuprinse în această anexă nu se suprapun cu cele asupra cărora a fost reconstituit dreptul de proprietate prin Hotărârea nr. 825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, confirmată prin Decizia civilă nr. 153/R/2010, irevocabilă, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.980/190/2009.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 iulie 2016.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

32. În asemenea condiții, Curtea va constata constituționalitatea prevederilor din anexa nr. 3.30 la Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, cuprinzând mențiuni referitoare la datele de identificare a suprafețelor minime de teren, din domeniul public al statului, aflate în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, indispensabile activității de cercetare-dezvoltare-inovare și a multiplicării materialului biologic, în măsura inexistenței unei identități între suprafețele de teren cuprinse în anexa menționată și cele asupra cărora a fost reconstituit dreptul de proprietate privată, prin Hotărârea nr. 825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, menținută ca legală și temeinică prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

33. În final, pentru a asigura justul echilibru între protecția proprietății și exigențele de ordin general privind cercetarea-dezvoltarea-inovarea în domeniul agricol, precum și pentru a preveni eventuala perpetuare a incertitudinii cu privire la realități juridice consolidate ca efect al unor hotărâri judecătorești înzestrate cu autoritate de lucru judecat, Curtea consideră că revine în exclusivitate autorităților publice vizate de prevederile de lege criticate autorităților cu atribuții în procesul de reconstituire a dreptului de proprietate privată asupra imobilelor în discuție și, în cazul unui eventual litigiu, instanțelor judecătorești, rolul de a clarifica cu exactitate situația amplasamentului suprafeței de teren, menționate în Hotărârea nr. 825 din 9 noiembrie 2007 a Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud, confirmată ca legală și temeinică prin hotărâre judecătorească irevocabilă, astfel încât dreptul de proprietate privată să fie pe deplin respectat.

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

OPINIE SEPARATĂ

1. În dezacord cu soluția adoptată, cu majoritate de voturi, prin Decizia nr. 541 din 12 iulie 2016, considerăm că excepția de neconstituționalitate formulată trebuia respinsă ca inadmisibilă pentru motivele care vor fi arătate în continuare.

2. Controlul de constituționalitate inițiat, în temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție, de Avocatul Poporului este unul abstract, *a posteriori* și direct. Ceea ce interesează cauza de față este caracterul abstract al acestui control de constituționalitate [a se vedea și Decizia nr. 1.167 din 15 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 808 din 16 noiembrie 2011]. Astfel, chiar dacă sesizarea Avocatului Poporului este denumită chiar prin textul Constituției „excepție de neconstituționalitate”, în realitate, aceasta trebuie să fie calificată drept o acțiune care nu are nicio legătură cu natura excepțiilor procesuale, acela de mijloc de apărare al părților într-un proces dat care nu pune în discuție fondul pretențiilor deduse judecății. Drept consecință, Avocatul Poporului nu acționează într-un anume cadru procesual în vederea apărării vreunui drept subiectiv.

3. Problema de constituționalitate adusă în fața Curții Constituționale de către Avocatul Poporului necesită, pentru corecta sa soluționare, o apreciere *in concreto* a situației de fapt existente, mai exact dacă există o suprapunere din punct de vedere topografic între suprafețele de teren cuprinse în anexa nr. 3.30 din Legea nr. 45/2009 și cele care fac obiectul dreptului de proprietate privată reconstituit în temeiul Hotărârii Comisiei Județene pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bistrița-Năsăud nr. 825 din 9 noiembrie 2007, confirmată prin hotărâri judecătorești. În analiza pe care Curtea a realizat-o într-un control abstract de constituționalitate, aceasta nu a putut avea în vedere întreaga problematică de fapt, întrucât Curtea nu cunoaște dacă într-adevăr există o atare suprapunere sau dacă există erori sau nu în măsurătorile realizate și modul de transpunere normativă a acestora [cu excepția celor arătate în mod concret în expunerea de motive a Legii nr. 64/2016]. Datele din dosar sunt parțiale și contradictorii, astfel că instanța constituțională nu se poate baza în raționamentul său pe acestea. Atunci când Curtea operează cu elemente de fapt în exercitarea controlului de constituționalitate, acestea trebuie să fie certe și precise [a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 682 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 27 ianuarie 2015] pentru

a nu denatura sensul demersului constituțional, acela de a viza o problemă de constituționalitate existentă, așadar, actuală.

4. În lipsa unor date concrete, este greu de admis că instanța constituțională avea competența de a se pronunța, într-un control de constituționalitate abstract, asupra unei asemenea excepții de neconstituționalitate care a depășit sfera strict normativă. Soluția solomonică la care a ajuns exprimă, de fapt, un truism în sensul că orice reglementare legală este constituțională în măsura în care nu încalcă Constituția.

5. În condițiile enunțate anterior, apare discutabilă soluția Curții Constituționale de constatare a neconstituționalității — sub rezervă de interpretare — a textului legal criticat, drept pentru care apreciem că o atare excepție de neconstituționalitate putea fi admisibilă numai în condițiile în care ar fi fost ridicată în cadrul unor procese pendinte concrete din care rezulta cu necesitate, în urma unor expertize topografice, că există o asemenea suprapunere între suprafețele de teren. Nu este rolul Curții să constate neconstituționalitatea reglementărilor legale în temeiul unor aspecte care implică o eventualitate, o potențialitate sau o situație probabilă. În lipsa unor elemente de certitudine juridică, Curtea nu are competența de pre-judeca ea însăși situația de fapt.

6. Pentru considerentele mai sus expuse, apreciem că excepția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului, deși vizează o normă de reglementare primară, ea pune în discuție elemente de fapt care, în momentul de față, nu prezintă un caracter cert. În lipsa acestei certitudini, Curtea nu are competența de a se pronunța pe fondul problemei deduse judecății sale; de abia în momentul în care drepturile subiective vor trebui apărute în fața instanței judecătorești, părțile vor putea ridica o excepție de neconstituționalitate cu un atare obiect la care în mod obligatoriu trebuie atașate dovezile *in concreto* ale părților în sensul art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, mai exact o expertiză care să ateste existența acelor suprapuneri între suprafețele de teren. De aceea, apreciem că la acest moment, problema ridicată de Avocatul Poporului este una ipotetică ce se bazează pe elemente de fapt lipsite de certitudine juridică, drept pentru care excepția de neconstituționalitate, având în vedere art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, care în mod implicit impune condiția caracterului actual al tensiunii normative existente între lege și Constituție, trebuia respinsă ca inadmisibilă.

Judecător,
prof. univ. dr. **Mona-Maria Pivniceru**

Judecător,
Daniel Marius Morar